

Marianne Herfindal Johannessen:

”Min forutsetning for gaven er”

- om Almås og Theodor Bernhard Hansens gave

Bildet viser de gamle gårdstunene på øvre Almås på 1930-tallet. Bak til venstre ligger bruk 1 og til høyre bruk 4. I midten til høyre er våningshuset til bruk 2. Almås er den eneste veiløse gården i Åsane. Utlån: Adelheid Haukås

De siste årene har historielaget engasjert seg mer og mer innen kulturvern, ikke minst når det gjelder det gamle gårdstunet på øvre Almås. Det som gjør Almåstunet så spesielt og unikt i Bergen kommune, er at det aldri kom kjørevei til gårdstunet, fremdeles må man ta beina fatt for å komme dit. I det følgende vil vi forsøke å belyse også litt andre sider av historien til Almåsgårdene. En kjøpmann fra Bergen ved navn Theodor B. Hansen gav i 1935 bybarn mulighet til sommeropphold på landet – dvs. på et av brukene på Almås` grunn!

Almås

Gårdsområdet på Almås strekker seg fra Sørfjorden i øst og oppover mot Sæterstøl. Steinestøvegen kløyver gårdsområdet i to. På Almås har det vært to gårdstun i alle fall fra 1666, da et manntall skiller mellom Øvre og Nedre Almås. Bruksnummer 1 er det opprinnelige hovedbruket, mens bnr. 2 og 4 ble opprettet på 1600-tallet. Utover 1800-tallet ble det skilt ut flere nye gårdsbruk fra disse tre. (Bnr. 3 ble utskilt fra 1 og 2 i 1848, bnr. 5 ble utskilt fra bnr. 4 i 1880, bnr. 6 fra bnr. 1 i 1894, bnr. 7 fra 2 i 1895 og bnr. 8 utskilt fra bnr. 4 i 1896.)

Den nederste delen av Almås er til dels utbygd, mens det øvre gårdstunet (bruksnummer 1, 2 og 4) ligger der den dag i dag uten kjørevei frem til tunet. Den siste som bodde på det gamle tunet på øvre Almås døde i 2004. Det medførte brudd på en bosettingshistorie som trolig har vart minst i 1500-2000 år! Veien som aldri kom til det øverste tunet har ført til at bygningene og kulturlandskapet der oppe på Øvre Almås ligger som et vitnesbyrd fra fortiden. Utfordringene mot at dette skal fortsette slik også i fremtiden er flere: uten dyr på beite gror kulturlandskapet igjen og uten noen form for bruk av bygningene forfaller også de.

Befolkningsutvikling på Almås

Folketallsutviklingen på Almås kan en se mer av i de ulike folketellingene i Digitalarkivet. 1801 bodde det fire gårdbrukerfamilier på Almås, i 1865 var det i tillegg to husmannsfamilier, den ene i Øvrebotten og den andre i Almåstræet. I 1900 var det blitt åtte gårdbrukerfamilier på Almås. Befolkningsveksten på Almås holdt seg utover på 1900-tallet. De som nå slo seg ned på Almås var ikke tilknyttet jordbruket, og de nye boligområdene på Almås lå i nærheten av Steinestøvegen. Det gikk tilbake med gårdsdriften på Almås utover 1970- og 1980-tallet og i dag er det helt slutt.

Utskiftninger

Den første utskiftningen var en "mindelig Utskiftning" datert 28. mai 1833. I tillegg til brukerne på Almås, møtte folk fra de tilgrensende gårdene Tuft, Sæterstøl og Hylkje. Selve utskiftningen kan leses i digitalarkivet. (Kilde: Nordhordland sorenskriveri, pantebok II.B.a.16, fol. 450b). Den store utskiftningen over inn- og utmark på Almås var ferdig 18. oktober 1930 og ble tinglyst 16. mars 1931. Utskiftningen er på 27 sider, men de er maskinskrevne og lettleste. (Kilde: Nordhordland sorenskriveri, pantebok II.B.a.69 side 463).

Bnr. 9 "Fredsvold" under Almås

Bruksnummer 9 "Fredsvold" ble utskilt fra bruksnummer 1-8 ved skylddelingsforretning avholdt 17. april 1900, tinglyst 22. mars 1902. (se avskrift motstående side). Daværende kjøper var Johannes Magnesen (fra Mjølkeråen bnr. 7). Han

Avskrift av sorenskriveren i Nordhordland, pantebok II.B.a.43, fol. 272b.

"Extrathing den 22de Marts 1902

56. Skylddelingsforretning. Aar 1900 den 17de April indfandt undertegnede af Hr. Fogden under 31. Mars opnævnte Lagrettemænd os paa Gaarden Almaas Gaards No. 97 Brugs No. 1 af Skyld Mrk 2,14 Br. No. 2 – 201, Br.No. 3 – 0,56, Br. No. 4 – 1,95, Br. No. 5 – 0,25, Br. No. 6 – 0,36, Br. No. 7 – 0,40, Br. No. 8 – 0,39 – Tilsammen Mark 8,06 i Hammers Thinglag for efter Forlangende af Mølle-eier J. Magnussen at foretage en Delings- og Skyldsætningsforretning tilsigende at udskille fra Fællesskab en under nævnte Brug liggende Parcel Udmark "Fredsvold" kaldet, og som Eierne af Brugens fælles Udmark havde kontrakt-mæssig solgt til Alfred Magnussen. Sælgerne og paa Kjøberens Vegne J. Magnus-sen var tilstede og paaviste Grændserne, der opmaaltes og beskreves saaledes: Udgangspunktet toges ved Parcellens sydvestre Hjørne ved "Almaaslonet" hvor Mærke i Form af L sattes i en Bergknaus, der stod op midt i Lonet og danner det saakaldte "Bykse". Herfra gaar grænsen i østlig Retning ret Linje først 223 Me-ter til x i "Svarteberg", videre samme Retning ret Linje 340 Meter til x i Berg i søndre Stuehaugen, fremdeles samme Retning ben Linje 113 Meter til "Gjedskarrets" Bøggærde, hvor et x sattes i Berg. Herfra følger saa Grænsen dette Gjørde i nordlig Retning 295 Meter til Søstranden, hvor nævnte Bøggærde slutter og hvor L sattes i Berg. Videre følger Linjen Søstranden i nordvestlig Retning 85 Meter til tidligere sat x i "Skibshammeren", hvor grænsen mod Gaarden Tuft begynder. Linjen vender saa derfra mod Vest følgende nævnte Gaards Grændse-linje først 205 Meter til tidligere sat Sten med Vidner i nordre "Stuehaugen", derfra samme Retning og følgende samme Grænsemærke 375 Meter til derværen-de Mølledam "Hylkjestemmen", Parcellens nordvestre Hjørne, hvor Tufts Ud-marksgrense slutter. Endelig følger saa herfra Grænsen i sydlig Retning først-nævnte Mølledam saa langt den gaar, og videre det i samme faldende "Almaaslon" til Udmarkspunktet [Udgangspunktet]. Efterat grænserne saaledes vare beskrevne og Befaring foretagen, gaves Parcellen enstemmig Forholdstallet 1/20 af Gaardens samlede Skyld. Den ved Beregningen fremkomne Brøkdel for-bliver paa Hovedbrugene. Det bemærkes, at Parcellen har ingen Ret i Hovedbru-genes Udmark. Fornødne Veie og Gangstier forbeholdes Parterne. Intet nyt Fæl-leskab er ved denne Forretning indført. At Parcellen yder tilstrækkelig Sikkerhed for de paa samme faldende aarlige Jordskatter bevidnes. Tillige bevidnes, at det nye Brug har faaet sin Del samlet og har erholdt en for Frædning og Benyttelse saa hensigtsmæssig Form, som de stedlige Forholde tillader. Gaarden er ikke udskiftet. M.A. Edwardsdal, Ole Joh. Myrdal, Erik J. Teigland, Mons A. Mel-lingen. – Irettelagt 10/3-1902 G. Roll."

Skylddelingsforretningen over bnr. 9 "Fredsvold" under gården Almås beskriver grensene til eiendommen.

hadde kjøpt Hylkje mølle i 1894. Det var Johannes og familien hans som bygde huset og løen på eiendommen. Hans sønn, Alfred Martin, overtok eiendommen i 1918.

Kjøpmann Theodor Bernhard Hansen (1884-1975)

I 1921 kjøpte kjøpmann Theodor Bernhard Hansen (1884-1975) eiendommen. Han var sønn av Tor Hansen Breistein (bnr. 4) og Brita Thomasdr. Skaftå. Theodors foreldre var bosatt i Bergen og det var der Theodor og hans søsken vokste opp. I Bergen ble det til at familien bare brukte navnet Hansen som etternavn, og ikke Breistein-navnet. Theodor Hansen var kjøpmann i Bergen, og hadde forretningen "Fetevarehuset" i Bryggesporen, det samme huset som i dag huser "Mc Donalds" i dag. Theodor Bernhard Hansen hører til den såkalte garverslekten på Breistein - dvs. en familie som har bodd i Åsane så langt tilbake til 1600-tallet - altså så langt tilbake i tid som vi egentlig har kilder som kan fortelle. Interesserte kan lese mer om garverslekten i bind 2 av "Åsane i fortid og nåtid".

*Forretningen til Theodor Hansen i
Bryggesporen i Bergen:
"Fetevareutsalget A/S". I samme
hus var også "Skotøimagasin". I
dag holder Mc Donalds til i huset.
Utlån: Lissie Berly Jonberg*

Theodors foreldre og søsken. Fra venstre: Magnhilda Julie Hansen (1888-1969), Brita Hansen f Skaftå (1849-1920), Bergitte (Gitta) Hansen (1882-1928), Theodor Bernhard Hansen (1884-1975), spisevert Thor Hansen Breistein (1856-1935) og Hans Olai Hansen (1881-1939). Utlån: Lissie Berly Jonberg

Theodor giftet seg i Johanneskirken den 9. april 1933 med Anna Rogdo (1898-1996) fra Ullensvang. De bodde i Formannsvei i Sandviken, i huset Theodor hadde overtatt etter sine foreldre. Ekteskapet mellom Theodor B. Hansen og konen Anna var barnløst, men de skulle få stor betydning for andres barn.

Theodor Bernhard Hansens gave

Theodor Bernhard Hansen gav i 1935 eiendommen "Fredsvold" til Bergen kommune ved et gavebrev som ble tinglyst 25. mars 1935. Eiendommen, som i dag er på over 222 mål, inkluderte hus med innbo, kjøkkenutstyr og sengeutstyr til 17 personer. I 1935 ble det antatt at eiendommen var verdt kr. 12000,- og innboet kr. 2000,-, altså betydelige verdier. Eiendommen ble ikke gitt uten klare forutsetninger: *"Min forutsetning for gaven er at eiendommen anvendes til sommerophold, friluftsskole og lignende for skolebarn"*. Theodor var fremsynt nok til også sette opp følgende klausul: *"det er videre min forutsetning, at for tilfelle kommunen finner det formålstjenlig å selge eiendommen helt eller delvis, skal inntekten gå til samme formål som ovenfor nevnt"*.

*Theodor Bernhard Hansen
(1884-1975).
Utlån: Lissie Berly
Jonberg*

Theodors kone Anna utenfor huset i Formannsvei 83 i november 1932. Dette var huset til Theodors foreldre, Tor Hansen Breistein (1856-1935= Brita Hansen f. Skaftå (1849-1920) og Brita Hansen f. Skaftå (1849-1920). Senere overtok Theodor huset. Utlån: Lissie Berly Jonberg

*Fredsvoll (feriekolonien) på Almås i juni 1931. Legg merke til det bare kultur-
landskapet. Løen t.h. ble senere revet av Bergen kommune.*

Utlån: Lissie Berly Jonberg

Vi har fra Theodor Hansens familie fått låne bilder tatt på feriekolonien. Disse er datert juni 1931. Dette kan tyde på at eiendommen var tatt i bruk som feriekoloni allerede før Bergen kommune fikk eiendommen i gave, men det vet vi ikke sikkert.

Vi vet imidlertid at feriekolonien på "Fredsvold" var i drift sommeren 1935, men da under navnet "Hylkje feriekoloni". Det er ingen tvil om at bnr. 9 "Fredsvold" hører til gnr. 197 Almås, men forklaringen på at man brukte navnet "Hylkje" må jo være at det var Hylkje som var dampskipsstoppested og poststed.

Hylkje feriekoloni "Fredsvold" 1935

Bergen byarkiv har litt arkivsaker etter Hylkje feriekoloni. I det følgende vil vi fortelle litt om driften på feriekolonien de første årene ut fra en protokoll vi har fått tilgang til ved byarkivet. Denne forteller dette om personalet: kolonien ble bestyrt av sykepleierske frk. Ruth Fasting Sivertsen og assistert av lærer Harald Sætre. Fru Borghild Bratli var kokke og frk. Ester Grøndal pike. Kullet med 34 gutter i aldersgruppen 1. til 7. klasse kom 22. juli 1935 og skulle bli til den 17.

august samme år. Dette kullet var uheldige med været, så det ble lite av bading og utflukter. Feriekolonien hadde til gjengjeld fått ny lekestue som ble flittig brukt. Barnas sunnhetstilstand var god, og alle guttene økte vekten sin. Bestyreren fremhever det gode forholdet mellom kolonien og bygdefolket som møtte dem med stor velvilje og interesse. Det ble påpekt at: *"dog er det høist påkrevet at veien blir utbedret, idet adkomsten er meget vanskelig både for kjørende og gående"*.

Hylkje feriekoloni "Fredsvold" 1936

Året etter, i 1936, kom det to nye kull til feriekolonien. Den første puljen kom 25. juni og skulle være der til 21. juli. Da ble kolonien bestyrt av sykepleierske frk. Ruth Fasting Sivertsen, lærer Hjalmar Birkeland, kokke var frk. Ingeborg Rasmussen og frk. Aslaug Pedersen var pike. Barna kom fra flere ulike skoler i Bergen, og var elever fra 2. – 6. klassetrinn.

Første pulje hadde fint sommervær nesten hele tiden. Temperaturen i sjøen var høy, noe som førte til at guttene badet både en og to ganger for dagen. Flere av guttene lærte å svømme under oppholdet. Den lange tørkeperioden førte til at det var vannmangel på kolonien i denne perioden, så ille at man overveide å avbryte oppholdet. De fleste barna oppførte seg fint, og det var ikke klager fra naboene. Derimot var det denne gangen tre gutter som forsvant fra kolonien, men *"gjennom politiet fikk man rede på at de alle 3 var kommet vel hjem til sine respektive hjem"*.

Det var flere aktiviteter enn bading, det var fotturer i nærmeste omegn i tillegg til en gjenvissitt til Stenestø feriekoloni. Om denne visitten står følgende i protokollen: *"vi hadde det festlig i flere timer innendørs mens skybruddet (14/7!) jog over stedet, I 7-tiden letnet det, så vi kom tørskodd hjem"*. To dager senere var det en ny eksursjon for guttene. Da reiste de med dampskip til Bergens guttehjem på Garnes, hvor det også ble anledning til et bad i sjøen. I rapporten ellers etter denne puljen står følgende: *"Jeg har inntrykk av at guttene har likt seg overmåte vel på kolonien. Stedet er da også temmelig nær det ideelle for en barnekoloni, så vel for gutter som piker. Men først og fremst bør brønnen gjøres stor nok og solid, og dernest må veien ordnes. Som nu den er, er den så å si hverken gåendes eller kjørendes. Rett til badeplassen bør også sikres."* Hylkje feriekoloni 20. juli 1936.

Nytt kull 24. juli – 19. august

Det var samme personale som for forrige kull, med unntak av at det nå var en lærerinne, Tora Haugland, istedenfor mannlig lærer. Nå kom 35 jenter til

Fredsvoll (feriekolonien) på Almås i juni 1931. Vet noen hva slags flagg som henger under det norske?

Utlån: Lissie Berly Jonberg

”Fredsvold”, disse var i aldersgruppen 1. – 6. klasse. Med jenter på kolonien var det andre fritidssysler som dominerte. Når været tillot det var de ute hele dagen, og jentene beskjeftiget seg med å ”bygge hytter”, leke ”bakeri”, ”Conditori”, ”butikk” med mer. Slike aktiviteter ordnet jentene selv, mens ballspill og ringleker krevde bistand fra lærerinnen. Det var ikke det store badeværet i denne perioden, men to, tre ganger i uken var de og badet i sjøen. De største øvde seg på svømming, mens de minste: ”som til å begynne med gruet seg for å vade over knærne – lekte ”epler og pærer” ute i sjøen”.

Dagene med ruskevær ble lekestuen flittig brukt til spill som ludo, domino og gnav, i tillegg til lesing, tegning og skriving av brev. De nevnte spillene ble gitt i gave til kolonien av en anonym giver. Den samme giveren gav også en skriveblokk og blyant til hver jente, samt fire baller. Disse ballene ble gitt til fire småjenter som belønning for a) å være flink i håndarbeid, b) alltid villig til å hjelpe, c) flink å skrelle poteter og den fjerde oppførte seg alltid pent ved bordet.

En feriegjest på Hylkje, fru Modahl, gav jentene på kolonien 1 kr hver som de skulle kjøpe rips for. Det ble 6 ½ liter rips på deling for jentene.

Barn på feriekolonien i 1931.

*Til venstre står Theodor Hansens kone, Anna Hansen f. Rogdo (1898-1996).
Utlån: Lissie Berly Jonberg*

Ekskursjonene i denne perioden var tur med rutebil til Åsane kirke søndag 9. august, der det var gudstjeneste ved pastor Dreyer. I tillegg var det avskjedstale ved misjonsprest Jørgensen og frue før reisen til Madagaskar. Torsdag 13. august var det heldagstur til Isdalstø, rutebil til Steinestø og ferge derfra til Isdalstø. Ved en tilfeldighet viste det seg at også jentene på feriekolonien i Steinestø var på samme tur. Fra Isdalstø gikk turen til Seim til fots, noe som førte til at den medbrakte maten virkelig ble nytt. Før de begynte på returen fra Seim, hvilte de i utmark: *"småpikene fant bærtuer og spiste blokkebær, blåbær og tyttebær med den største begjærighet"*. I ferietiden var de tilbake på Isdalstø og tok fergen tilbake til Steinestø hvor de tok avskjed med barna i Steinestø-kolonien og gikk tilbake til Hylkje-kolonien. Konklusjonen fra kolonilederne var at: *"Efter turer kunde småpikene være vennligere stemt enn ellers, og trangen til vennskap og samhold ytret seg enda sterkere, både blant barnene innbyrdes, og mellom barnene og de voksne ved kolonien"*.

Olsokdag ble feiret med en tilstelning i spisesalen om kvelden. Småpikene underholdt med sanger, viser og leker. Det ble spist eggedosis, og fortalt om hvorfor Olsokdagen ble feiret.

*Barn på feriekolonien i 1931. Theodor Bernhard Hansen (1884-1975) holder en gutt på armen. Der var også hjelpere og Røde Kors søstre.
Utlån: Lissie Berly Jonberg*

Besøk av kjøpmann Th. Hansen og frue

Fredag den 14. august 1936 fikk kolonien besøk av kjøpmann Th. Hansen og frue. De kom for å ”se stedet etter innredningen”. De hadde med seg appelsiner og hjemmebakte kaker som alle fikk nyte godt av på avslutningsfesten den 17. august. Bestyrerinnen skrev takkebrev til kjøpmannen og hans kone, og under brevet fikk alle: ”småpikene ved kolonien skrive sitt navn som personlig takk for alt det gode de hadde nytt av gaven fra hr. Hansen og frue”.

Alt gikk vel med dette kullet, i gjennomsnitt la jentene på seg 1,29 kg og alle var på stedet fra 24. juli til de reiste tilbake til Bergen 19. august for å begynne på skolen igjen.

Hylkje feriekoloni 1937

Det første kullet i 1937 ble bestyrt av frk. Anna Johannessen. I tillegg besto personalet av lærer Knut Otterstad, kokke Amanda Litland og frk. Aslaug Pedersen

som var hushjelp. Det første kullet med 36 gutter kom til feriekolonien St. Hansdag 1935 for å være på landet til 20. juli. Protokollen etter feriekolonien forteller at det *”regnet forferdelig den dagen, og det var alt annet enn koselig å ta ut på landet i slikt vær”*. I denne første perioden var det mye dårlig vær, men barna fikk boltre seg både i lekesalen og i spisesalen. Da godværet endelig kom, ble det liv i guttene. *”Fotballen ble flittig brukt, og det ble ofte spilt kamper mellom elevene fra de forskjellige skolene”*. Det ble forsøkt å instruere guttene i friidrett, noe som falt godt i smak. Det ble hoppet lengde, kastet spyd og kule. Noen likte best å løpe. Det var tydelig at flere av guttene hadde gode anlegg for idrett.

Fredag 2. juli reiste de på besøk til feriekolonien på Steinestø, hvor det var et kull med jenter. Mens de var på Steinestø kom noen stygge regnbyger, så mesteparten av tiden måtte tilbringes innendørs. Barna fra de to feriekoloniene underholdt med sang, skuespill og fortelling av noen morsomme stubber – og alt ble mottatt med begeistring.

Søndag 4. juli var den første badedagen, men etter det ble det badet flere dager. Det dårlige været i perioden før var skyld i at det ikke ble badet før denne dagen. Det ble bemerket at kolonien burde ha full rett til et badested. *”den viken som nu blir benyttet er ideell; men jeg har hørt at andre har interesse der, og da burde kolonien sikres en rettighet før enn det er for sent”*. I rapporten står også at: *”Fredsvold er i det store og hele et fremragende sted for feriebarne; men når en har vært så pass uheldig med været som vi, så kan det allikevel være forskjellige ting en vilde ønske annerledes”*. Av ønskelige forbedringer var et eget tørkerom for våte klær. Det hang klær til tørk både på kjøkkenet og i spisestuen. De hadde forsøkt å tørke klær på låven, men det var ingen god tørkeplass. Dessuten var låvegulvet farlig. Gulvet i kjøkkenet var også dårlig, så også her var det ønskelig med utbedringer. Loddpipen hadde også vært i ustand ved at den manglet feiluluke. Dette hadde imidlertid bestyrerinnen tatt seg av ved å leie en mann til å utbedre.

Fredag 15. juli dro kolonien på heldagstur til Valestrand. De tok rutebåten fra Hylkje kl. 9 om morgenen. Derfra gikk de oppover Røskelandsdalen over Mossevollskapet og ned til Tepstad i Osterfjorden: *”Turen var meget vellykket. Alle var i beste velgående, enda vi gikk 16 km den dagen”*. Søndag 18. juli var det avslutning som foregikk slik: *”Først brente vi bål oppe på åsen bak huset, og det likte alle overmåte godt. Vi spiste også kvelds der oppe ved bålet. Etterpå, utover kvelden koset vi oss i spisesalen. det ble også utdelt premier til de som dagen før hadde vært med på forskjellige idrettstevlinger”*.

*Her plukker barna bær på Fredsvoll i 1931.
Utlån: Lissie Berly Jonberg*

Dette var glimt fra de første årene feriekolonien på Fredsvold var i drift. Hvor lenge feriekolonien var i drift på samme måte er foreløpig litt uklart, men trolig til slutten av 1960-tallet. Vi vil gjerne oppfordre leserne til å fortelle oss mer – gjerne med personlige minner fra feriekolonien på ”Fredsvold”.

Feriekolonien under 2. verdenskrig

Under krigen var det jo mange familier med barn som tok opphold på landet, bl.a. her i Åsane. Evakuerte byunger bodde enten i sine sommerhus eller hos familie her i Åsane. Et av våre medlemmer, Oddbjørn Småland, har fortalt at på feriekolonien holdt Bergen kommune skoledrift for de evakuerte bybarna i Hylkjeområdet. Feriekolonien var også i bruk som bolig for familier fra Bergen under krigen. Etter krigen var det bare gutter som var på feriekolonien på Hylkje. Småland fortalte også at siden gårdsbruket på ”Fredsvold” ikke ble drevet, brukte lokalbefolkningen innmarken som fotballbane på 1950-tallet. I dag er hele eiendommen så overgrodd av trær og kratt at det verken er mulig å ta oversiktsbilder eller finne noen bakke.

Veien videre for å oppfylle betingelsene i Theodors Hansens gavebrev

Theodor Hansens gave til Bergen kommune ble som vi forstår flittig brukt til landopphold, friluftsskole og lignende for skolebarn tidligere. I de senere årene har gaven gått mer og mer i glemmeboken. Bergen kommune solgte hele den 222 mål store eiendommen "Fredsvold" til Bergen tomteselskap i 1998 for 5,85 millioner kroner. I den kommunale og politiske saksbehandlingen ble ikke gavebrevet med Theodor B. Hansens forutsetninger for gaven nevnt med en stavelse, og salgsinntektene ble satt på såkalt ubundet investeringsfond. Slektninger av Theodor B. Hansen har siden salget i 1998 vært lite fornøyd med måten Bergen kommune har fulgt opp intensjonene i gavebrevet. Nå i 2012 har nåværende finansbyråd Liv Røsstand bekreftet at salgsinntektene fra "Fredsvold" nå er overført til bundet investeringsfond, slik at de må brukes i tråd med retningslinjene i gavebrevet. Denne kapitalflyttingen gir både historielaget og Theodor Hansens familie håp om at Theodors gave igjen skal komme barn og unge til gode her i Åsane.

Åsane har forandret seg mye siden Theodor B. Hansen gav eiendommen "Fredsvold" til landopphold, friluftsskole og lignende for skolebarn. Slik Åsane i dag er, kan ikke "Fredsvold" regnes som på landet lenger. Eiendommen er også preget av manglende vedlikehold, spesielt gjelder det kulturlandskapet. Som vi viste innledningsvis, ble bnr. 9 "Fredsvold" utskilt fra bl.a. det gamle gårdstunet oppe på øvre Almås (bnr. 1 og 4). På dette gårdstunet har tiden på mange måter stått stille, så man er både på landet og i fortiden. Både Åsane Historielag og medlemmer av Theodors familie ønsker at inntektene fra Theodors gave kan brukes til å lage gårdstunet på øvre Almås om til et sted der barn og unge kan oppleve "landet" igjen, med lokalhistorie og lokal identitet som innfallsvinkel. Om dette vil kunne skje, er nå opp til byens politikere å bestemme.

Kilder og litteratur:

Bergen byarkiv: A-1320 Hylkje feriekoloni 1935-1973

Statsarkivet i Bergen: Nordhordland sorenskriveri, tinglysningsarkiv.

Kenneth Bratland: "Åsane i fortid og nåtid", bind II, Slektshistorie, Bergen 2008.

Frode Fyllingsnes: "Åsane i fortid og nåtid", bind I, Bergen 2007.

Takk til Lissie Berly Jonberg og Oddbjørn Småland for verdifull hjelp!